

והיינו, דשאר הספירות הם גיליים אל הזולת, היינו שהם מחוים מאין ליש, אבל ספירת המלכות פועלת ביטול הייש אל האין.

ג) **והנה** טעם ההפרש דספירת המלכות משאר הספירות בענין פעולתם בהתבואים הוא מצד ההפריש שיש בעצמם, דאינו דומה אופן

האצלת ספירת המלכות להאצלת שאר הספירות, כיידוע שספירות המלכות נאצלה רק נקודה אחת, ולא כמו שאר הספירות, דכחינת חו"ב נאצלה מתחילה בע"ס שללמות, וז"א נאצל בכחינת ו"ק, ואילו מלכות נאצלה רק בכחינת נקודה. ואף שגם ספירת החכמה היא נקודה, שהו"ע אות י"ד דשם ה"י, מ"מ, אינו דומה הנקודה דחכמה להנקודה דמלכות, דנקודת החכמה היא נקודה שיש בה ציור, ונקודת המלכות היא נקודה שאין בה ציור. דהנה"ו, זה שהחכמה היא נקודה הוא מצד כ' טעמים, ולכ' הטעמים ה"י היא נקודה שיש בה ציור. טעם א' הוא לפי שחכמה באה בכחינת נקודה מהדרגות שלמעלה מחכמה, והיינו, שהחכמה היא מדרגה התחתונה של הגלויים שלמעלה ממנה, ולזאת היא נקודה מתענינים

שלמעלה ממנה. ומוה מוכן שחכמה היא נקודה שיש בה ציור, שה"י שלמעלה ממנה, ומוה מוכן שחכמה היא נקודה שיש בה ציור, וטעם הכ' הוא, מפני שחכמה היא ראשית הגלוי בא בכחינת נקודה דוקא. וגם מוה מוכן שחכמה היא נקודה שיש בה ציור, שה"י להיחתה ראשית הגלוי, יש בה הענינים שיגמלו אח"כ, אלא שהם באופן של נקודה, וא"כ ה"י זו נקודה שיש בה ציור. אבל ספירת המלכות היא נקודה עצמית שאין בה ציור, ואף בכחינת העדר המציאות וההתפשטות וכחינת כיטול בתכלית. ואף שספירת המלכות היא מקור וראשית לכי"ע, וא"כ יש בה ציור, מ"מ, זהו דוקא בכחינת מלכות שכמלכות, אבל עצם המלכות כמו שהיא באצילות אינה מקור לכי"ע והיא בכחינת נקודה שאין בה ציור, דספי' המלכות היא נקודה תחת היסוד, והיא בעל"י וכביטול להענינים שלמעלה ממנה.

ואף שגם החכמה היא לפעמים בכחינת נקודה שאין בה ציור, מ"מ, ה"י זה רק לעת מזן העתים, והוא בעלילתה לקבל מכחינת אוא"ס שלמעלה מהחכמה, אבל ע"ד הרגיל הנה החכמה היא נקודה שיש בה ציור. ויזכר¹⁸

(17) ראה גם ביאה"ו להצ"צ ח"א ע' 18 בהבא לקמן ראה סה"מ פרי"ט שם ע' מ"ב ואילך. תפי"א ע' קכ"ט ואילך. וראה גם חקני ואילך.
ביאה"ו שם ע' תקס"ז.

יום ר' לכריאה, ה"י הענין דראש השנה הוא תחילת מעשיך, וא"כ ה"י רא"י לקובעו בבית באלול, התחלת הכריאה¹⁰. ואין לומר שהטעם שקבעו ראש השנה כיום כרוא אדה"ר דוקא הוא לפי שהעבודת דראש השנה היא קבלת עול, וענין קב"ע נמתדת ע"י אדה"ר, שאמרו"י ה' מלך נאות לכש"י, בואו נשתחוה ונכרעה¹¹, ומשום זה קבעו היום דראש השנה כיום כרואת אדה"ר¹² שה"י ענין הקב"ע ישנו גם במלאכב"י שעומדים כיראה וקב"ע, וה"י המלאכב"י נבראו קודם כרואת אדה"ר, דיש כ' דעות אם נבראו כיום כ' או כיום ה"י, אבל לכי"ע נבראו המלאכב"י קודם אדה"ר, וא"כ למה קבעו ראש השנה כיום כרוא אדה"ר דוקא, ולא קודם לזה.

(A)

ב) **ולדבנין** כל זה יש להקדים תחילה הידוע שבכללות ההשתלשלות יש כ' ענינים, סוכב כל עלמין וממלא כל עלמין, וכסנון אחר מקיפים ופנימיים, היינו, עניני הכריאה הענינים שמקיפים על הכריאה. ותכלית הכוונה היא שיהי' היחוד רכ' הענינים, יחוד סוכב וממלא, וכענין השמות הוא יחוד מ"ה וכו"ן, והה"ע ביטול הייש אל האין, שזהו הכנה לגילוי בחינת עצמות א"ס, שזהו תכלית הכוונה שנתמחה הקב"ה להיות לו יתי' דירה בתחתונים¹³. והנה"ו, יחוד זה, היינו ביטול הייש אל האין, נעשה ע"י ספירת המלכות דוקא, שהיא חלוקה מכל שאר הספירות, שכולם נאצלו להיות מאין ליש, היינו, שנאצלו להיות בכחינת הממטה וגילוי, שזהו כללות ענין האצילות שהוא ממוצע בין אוא"ס המאציל אל הכריאה, שעי"י האצילות נעשה ענין ההתהוות, וע"י האצילות נעשה גילוי אלקות כנבראים, דכל הענינים שנאצלו בעולם האצילות הוא כדי שיהיו הענינים למטה, דהאצלה ספי' החכ' דאצילות היא ככדי שיהי' ידיעה והשגה כנבראים, וכן הוא בהאצלת שאר הספירות. והיינו שהספירות דאצילות הם גילויים אל הזולת, וענינים הוא ככדי שיהי' גילוי האור למטה, ולכן נעשה על ידם ענין ההתהוות וגילוי אלקות כנבראים, משא"כ ספירת המלכות אינה פועלת גילוי כהנבראים, אלא אדרכה, שפועלת ענין של העלם, והיא הפועלת ביטול הייש אל האין.

9) הפלת מוסף דר"ח.
10) ראה ד"ה היום הרת עולם (לעיל ע' ג) וראה תחומא בחוקות ג. נשא סת. כ"ד ספ"ג. במדב"ר פ"ב, ו. תניא רפ"ג.
11) פרי"א פ"א. ועוד.
12) חול"ב ע"ג. א.
13) שם ש"ה, ו.
14) כ"ד פ"א, ג. וראה סה"מ תוס"ג ע' תפי"א ע' קכ"ד ואילך.

שאיך בה ציור שהיא כביטול בתכלית. ושורש הענין דנקודה שאיך בה ציור הוא נקודת הרישוי שלפני הצמצום, דנקודת הרישוי אינה מקור להשתלשלות, וכמו"כ אינה מה שנשאר בה מהאור שלפני הצמצום, דא לא ה' אפשר להיות ממנה ההתהוות, אלא שהיא רשם בעלמא מאוא"ס שלפני הצמצום, ולכן הרי זה נקודה שאיך בה ציור, והיא כביטול ועל"י להענינים שלמעלה ממנה. וזהו כללות ההפרש בין ספירת המלכות להשאר הספירות באופן האצלתן, שמצד זה יש הפרש גם בפעולתם בהנבואים, דכל הספירות שהם כציור, הנה הם גילויים אל הזולת, היינו שהם מהווים מאין ליש ומגלים אלקות בהנבואים, אבל ספירת המלכות אינה פועלת גילוי בהנבואים, אדרבה היא פועלת העלם בהם, ופועלת להיות כביטול היש אל האין, דכיון שספירת המלכות היא כביטול ועל"י להענינים שלמעלה ממנה, לכך הנה גם מלכות דמלכות כמו שבאה בב"ע פועלת העלם בנבואים, ופועלת בהנבואים ענין הביטול והעל"י להעלם והצמצוי.

14

וכזה (ה) יובן הטעם שקבעו ראש השנה, זה היום תחילת מעשיך, כיום שנתאוור הקי"ב להיות לו יתי' דל"ה בתחמתנים. שההכנה לזה היא ביטול היש אל האין, שנעשה ע"י ספירת המלכות ולזאת קבעו ראש השנה כיום בריאת אדה"ר דוקא, לפי שאדה"ר גילג הביטול דספירת המלכות, באמרו הרי מלך גאות לבש, בואו נשתחוה ונכרעה. ואף שגם במלאכים ישנו הביטול דקבלת עול, מ"מ, מלאכים הם כמציינות, דכיון שמלאכים הם שלוחי ההשפעה למטה²⁴, הרי הם כמציינות, ואף שעומדים כביטול באהבה ויראה באופן דרצוא ושוב, הרי זה מצד עבודתם, אבל מצד עצמם הרי הם כמציינות, משא"כ גשמות הם כביטול בעצם, וכמו שאומרים בראש השנה אם כלניס אם כעבדים, דמה שאומרים אם כעבדים, אין זה לגייריותא (כפירוש הפשוט), אלא למעלותא, דהביטול דעבדים הוא ביטול בעצם, וענין המלוכה הוא על עבדים דוקא, דגם אם יהיו לו ריבוי בניס אין שייד ענין המלוכה עליהם, כי אם על עבדים דוקא²⁵, וכיון שהביטול דעבדים שפועל ענין המלוכה הוא כנשמות ישראל דוקא, לכך נקבע ראש השנה כיום בריאת אדה"ר דוקא.

ממה שאנו רואים באדם למטה, דכאשר צריך לעמוד ע"ד שכל עמוק ביותר שאינו בערכו, או כאשר תלמיד הלומד מרב שאינו בערכו, אזי צריך להיות ביטול שכלו, דכאשר לומד שכל שבכרכו, וכן בתלמיד הלומד מרב שהוא בערכו, צריך אמנם לייגע עצמו בכדי לקבל את השכל, אבל ע"י יגיעה הרי הוא מקבל את השכל, כיון שהוא בערכו, משא"כ כאשר השכל אינו בערכו, אין מספיק ענין היגיעה בלבד, אלא צריך להיות ביטול השכל, הן כשמתייגע בעצמו על שכל שאינו בערכו, וכמו אשתומם כשעה חדא¹⁹, וכמו שתק רבי²⁰, והן בתלמיד הלומד מרב שאינו בערכו, שצריך להיות שפתותיו נוטפות מור²¹. והיינו, דכאשר השכל שעוסק בו או הרב הלומד ממנו הוא בערכו, אזי צריך להתייגע ולפנות שכלו משאר הענינים ולקשר שכלו בהענין שעוסק בו, אבל כאשר השכל אינו בערכו, הנה לא זו בלבד שצריך לפנות עצמו משאר הענינים, אלא עוד זאת, שגם שכלו גופא צריך להיות כביטול, שהוא ענין ההשתוממות, וכמו"כ הוא גם בתלמיד הלומד מרב שאינו בערכו שצריך להיות כביטול שכלו (עם ווערט זיך אן דער ציור פון זיין שכל), שהוא ע"ד נקודה שאיך בה ציור. אבל זהו דוקא בשכל שאינו בערכו, משא"כ כאשר צריך לקבל שכל שהוא בערכו, הנה אף שגם אז צריך לייגע עצמו, מ"מ נשאר הוא בציור שכלו, והוא ע"ד נקודה שיש בה ציור. והדוגמא מזה יובן למעלה, דמה שיש בחכמה הענין דנקודה שאיך בה ציור, אינו אלא לעת מן העתים, בעלייתה לקבל מאוא"ס שלמעלה לגמרי מהחכמה, אבל ע"ד הרגל הנה החכמה היא נקודה שיש בה ציור. משא"כ ספירת המלכות שהיא תמיד באופן של נקודה שאיך בה ציור.

ד) ודענין

דכחה אינה מקור להספירות שלאחר²², וכמו"כ אינה מדריגה התחתונה ממה שלמעלה ממנה, אלא היא נקודה שאיך בה ציור, כמאמר²³ כתר עליון כר' אוכם הוא קדם עילת העילות, היינו שהוא בתכלית הביטול. והביטול דספירת הכתר מתגלה כספירת המלכות דוקא, כדוע שכתר עליון איהו כתר מלכות²⁴, ולכן גם ספירת המלכות היא נקודה

24 ראה לקו"ת שה"ש ל"ב. ב. ובכ"מ. 25 הגהות לר"ה פתח אלהו תר"ח ע' לז. ועוד.

19 ע"פ דניאל ד, טז. מו"ק ג, ב. חולין 19 א. 20 ב"צה נ, א. וראה חסדה כסה"מ בלק סט, א. מאמר אדה"ר תקס"ב ח"ב ס"ע חר"ט ע' ער. סה"מ תש"ד ע' 19. וראה גם תקומת ובכ"מ. מאמר אדה"ר ענינים ע' רצז ואילך. 21 שה"ש ה, יג. שבת ל, ב. 22 תקי"ז בהקדמה (ית, א).

השמיני, שמיני מלשון שמון (16), דחודש תשרי ככלל הוא חודש השביעי שהוא משובע בכל, ברכות בחוכו וכו' (17), ושמיני עצרת הוא השמונה דכל חודש השביעי, והיינו שבשמיני עצרת נמשיכים כל הענינים בפנימיות, וכי"ל דשמיני עצרת הוא אותו הענין דראש השנה, והיינו דההמשכה דראש השנה באה בשמיני עצרת בפנימיות, שזהו עצרת מלשון עכבה וקליטה. ובכנת שההמשכה דראש השנה היא ענין המלכות כני"ל, לכן שייך ענין המלכות לשמיני עצרת, והיינו, שבשמיני עצרת נמשך ענין המלכות בפנימיות. וזהו הקשר והשייכות שבין ב' הפרושים שבשמיני עצרת, עצרת מלשון עכבה ועצרת מלשון מלכות, שענין המלכות הוא בהעכבה וקליטה, היינו שהמשכה המלכות היא בפנימיות. וזהו ג"כ הטעם שקבעו שמה"ת בשמיני עצרת דוקא, דכיון שבשמיני עצרת נעשית ההמשכה דספירת המלכות בפנימיות, וענין המלכות מגיע למעלה יותר מהכמה כני"ל, ובכנת פועלים תוספות גם בחוה"ה, דהחורה מצד עצמה היא בחינת חלמה, דאורייתא מהכמה נפקת¹⁸, אבל בשמיני עצרת פועלים בחוה"ה תוספות אור מבהינת עצמות א"ס, לחבר החוה"ה בהקב"ה, כמאמר¹⁹ דוד ה' מחבר תורה של מעלה בהקב"ה. וכתו זה יש בכל ישראל, וכל ישראל בני מלכים הם²⁰, דלחיות שהנשמות מושדות בהעצמות למעלה מהחורה²¹, לכן יש כחם לחבר את החורה עם הקב"ה²². והמשכה זו היא בשמיני עצרת, לפי שאז היא המשכת המלכות בפנימיות, שמגיע למעלה יותר מהכמה. וזהו ענין שמח"ת מה שהחורה שמה, לפי שאורייתא מהכמה נפקת, אבל בשמיני עצרת פועלים בה היחוד עם הקב"ה, אורייתא וקב"ה כולא חד²³.

- (38) דאיה גם לק"ש חז"ר ע' 169. ודאיה תו"מ סה"מ שכת ע' חז"ר ואל"ך.
- (39) בענין זה נזכר גם לאורך — שאף שהנשמות מושדות בהעצמות מ"מ הם בכח"ל מציאות נכבא, משא"כ החוה"ה, ולכן צריכים נשמות לחוה"ה.
- (33) דאיה אה"ת שמע"צ ע' אהתי. המשך תע"ב ע' חלה. סה"מ תרצ"ז ע' 41. וש"נ. ושי"נ לק"ש חז"ר ע' 337.
- (34) ויק"ר פכ"ט, ת.
- (35) זח"ב קבא, א. ועוד.
- (36) זח"ג רכב, ב. ס' הבהיר סקצ"ז (ספ"ח), ובהגהות אור בהיר לשם. ודאיה לק"ש שלח מז, ג. נא, א. ובכ"מ.
- (37) שבת סז, א. זח"א כז, ב. ועוד.

ורנה סדר ההמשכה דראש השנה הוא ע"י מלכיות וזכונות ושופרות, כמאמר²⁴ אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, וזכונות כדי שיעלה וזכונתם לפני לטובה, וכמה בשופר והענין בזה, ובמלכות הוא הביטול שמצד המקבל, הביטול דעבדים, וזכונות הוא ההמשכה שמצד המשפיע, והיינו, שכדי שתה"ה ההמשכה ממדריגה נעלית ביותר שעבודת הנבראים אינה תופסת מקום כלל, צריך לפעול ענין הזכרון, שיעלה וזכונתם לפני, דהנה, במדריגות נמוכות יותר, הרי אף שעבודת הנבראים היא למטה במדריגה מהם, מ"מ, אין צריך להזכיר על זה, וענין הזכונות הוא דוקא במדריגה כזו שענין הנבראים אינו תופס מקום כלל. ובענין השופרות תקיעה שברים תרועה ותקיעה, הנה הג' קולות תשי"ר ענינם הוא הביטול שמצד המקבל, שזהו"ע התקיעה שהיא צעקה פשוטה, צעקה הלב, ושבריים תרועה ענינם גוהי גוה וילולי ילילי, שזהו"ע הביטול שמצד המקבל, ותקיעה אחרונה היא מצד המשפיע, שזהו מ"ש יתקע בשופר גדול²⁵, ואז"ל בשופר ותקיע²⁶, שהו"ע המשכת פשיטת העצמות כו'. וזהו גם ענין בקשת התעוררות רחמים ובים בראש השנה, שתה"ה המשכת מ"ג מדות הרחמים, שעד צ"ע²⁷ ועבור הו"י על פניו, דהנה (פנים) הם השמות שהם לבושים אל האורות, והלבוש הוא בחינת העלם על האור, דאף שאין זה כמו ההעלם דהכלים, אבל מ"מ הרי זה ג"כ העלם, וכמו דר"מ הפנים באדם, שאף שיש בהם גילוי אור הנפש, ולא כשאר האברים שמוסתריים על אור הנפש, מ"מ, עור הפנים מעלים על פנימיות אור הנפש, ורא"י לזה מצדיכית הפנים בעת השמחה והעונג, וכמו צהבו פניו של ר"א שמצא תוספתא חדתא²⁸, אבל לולי ענין השמחה אינו כן, כיון שעור הפנים מעלים על פנימיות אור הנפש. ועד"נ ויעבור הו"י על פניו, שיאירו י"ג מדות הרחמים שמבחינת פנימיות ואז"ס באופן שהכלושים דהפנים לא יעלמו כלל. והמשכה זו היא ע"י תקיעת שופר, שצריך שיאירמו פני התקיעה²⁹, שהו"ע גילוי פנימיות החיות ללא ההסתור דפנים.

- (30) תשא ג, ל. ב.
- (31) דאיה ירושלמי שבת פ"ח ת"א קה"ד עה"ת, א (פסקא ד').
- (32) פיר עין חיים שער השופר פ"א.
- (26) י"ה סז, א. לז, ב.
- (27) שם לג, ב.
- (28) ישיעי כז, יג.
- (29) זכרי ט, ד.

ע' 169

169